

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

AKTIVIZUJÍCÍ VÝUKOVÝ SCÉNAŘ

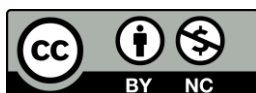
vytvoření v rámci Projektu

„Virtuální a aktivizační metoda výuky – reálné výsledky vzdělávání“

Projekt je spolufinancován v rámci programu Evropské unie
Erasmus+

TÉMA:

Pomoc pro uprchlíky

Cíle vyučovací hodiny:

Upozornění žáků na potřeby uprchlíků, na potřebu přiblížení země, ve které aktuálně pobývají; sociální pomoc pro uprchlíky a činnost nevládních organizací.

CÍLOVÁ SKUPINA: Žáci základních škol.

METODY PRÁCE: Zobrazení plochy, brainstorming, práce ve skupinách,

Individuální práce, diskuse.

DOBA TRVÁNÍ: 2 vyučovací hodiny.

DIDAKTICKÉ POMŮCKY: Multimediální projektor, počítač, video, flipchart, barevné fixy.

PRŮBĚH HODINY:

1. Připomeňte žákům definici **uprchlíka** – využijte slovník.
2. Sdělte žákům, kolik uprchlíků máme k dnešnímu dni ve světě, a obecné informace o uprchlících ve světě.

Počet uprchlíků ve světě neustále narůstá. Na konci minulého roku zhruba jedno procento světové populace opustilo svou vlast z důvodu válek, násilí, konfliktů a obavy z pronásledování. V minulém roce (2020) počet uprchlíků ve světě dosáhl rekordní úrovně 79,5 mil. Od roku 2010 do roku 2019 se téměř zdvojnásobil, ze 40 na 79,5 mil. osob. Do Evropy přišlo cca 10 procent uprchlíků, kteří opustili svou rodnou zemi.

Uprchlíci v Polsku

Kde bydlí uprchlíci v Polsku? Uprchlíci mají v Polsku právo volně pohybovat se po území země. Většina z nich bydlí ve Varšavě a okolí, a také v jiných městech, ve kterých jsou nebo byla zařízení pro uprchlíky žádající o postavení uprchlíka, např. v lokalitách Lublin, Białystok, Łomża či Łuków.

Avšak je třeba si uvědomit, že hovoříme o velmi malých finančních prostředcích – pro samotnou osobu zmíněná podpora činí 750 zlotých měsíčně, pro dvoučlennou domácnost – 600 zlotých na osobu, a pro čtyřčlennou rodinu – 375 zlotých na osobu.

Rovněž je nutno zdůraznit, že cizinci nemohou legálně pracovat nejméně po dobu prvních 6 měsíců trvání řízení ve věci přiznání mezinárodní ochrany a často dokonce i po celou dobu trvání řízení ve věci uprchlíků.

Uprchlíci na Slovensku

Dnes na Slovensku bydlí lidé z takových zemí, jako je Sýrie a Afghánistán.

Čím se živí?

Poté, co uprchlíci získají právo na trvalý pobyt, mají právo na sociální pomoc – například na pomoc v hmotné nouzi, příspěvek na bydlení nebo děti a podobné. Týká se to však pouze takové sociální pomoci, která není závislá na pojistném. Aby na ni měli právo, museli by být nejprve zaměstnáni, stejně jako osoby mající slovenské občanství.

Osoby ucházející se o azyl mají rovněž podporu různých nevládních organizací, které jim často zajišťují dodatečnou finanční podporu, pokud nenajdou práci nebo nezačnou podnikat. Nevládní organizace jim velmi často rovněž pomáhají při hledání vhodného zaměstnání.

Uprchlíci v České republice

V roce 2019 nejvíce osob žádajících v České republice o mezinárodní ochranu (tj. azyl nebo doplňkovou ochranu) pocházelo z Arménie (372 osob), a dále z Ukrajiny (311 osob) a Gruzie (224 osob), Vietnamu (143 osob) a Kazachstánu (109 osob). žadatelů).

Kapesné pro osoby žádající o mezinárodní ochranu pobývajících v uprchlickém zařízení činí 30 Kč denně. Rovněž zde mají bezplatnou stravu. Zatímco v pobytových střediscích si migranti musí vařit sami, a proto je jim vyplácena částka existenčního minima, která v současné době činí 3 410 Kč.

Pokud žadatel bydlí v pobytovém středisku a disponuje vlastními finančními prostředky překračujícími částku existenčního minima, kromě jídel v recepci musí uhradit i ubytování (130 Kč denně) z vlastních prostředků (112 Kč na den). Žadatelé pobývajících mimo pobytové středisko hradí veškeré náklady spojené s pobytem z vlastních prostředků, a to s výjimkou zdravotnické péče.

1. Zeptejte se žáků: Jakou pomoc mohou potřebovat uprchlíci přicházející do naší země? Odpovědi napište na tabuli.

Proberte se žáky téma pomoci uprchlíkům ve světě – obecně, jaká jsou přijímána opatření za účelem pomoci ze strany

Mezinárodní právo - pomoc uprchlíkům ve světě:

Mezinárodní úmluva o ochraně uprchlíků existuje, jelikož po 2. světové válce státy pochopily, že musí právně upravit situaci osob, které se v budoucnosti stanou uprchlíky. Úmluva stanoví základní práva, která státy musí uprchlíkům zajistit.

Základními právy uprchlíka jsou:

- Právo na získání postavení uprchlíka (právo na azyl),
- Právo na přístup k azylovému řízení za účelem zjištění, zda je daná osoba uprchlíkem
- Princip netrestání za ilegální překročení hranice (čl. 31 Úmluvy)

- Princip non-refoulement (čl. 33 Úmluvy, a v Evropě také čl. 3 EÚLP): ochrana před návratem do situace, v níž by uprchlík byl ohrožen pronásledováním – nikdo se do takovéto situace nemůže vrátit zpět,
- Právo na sloučení rodin (jednota rodiny), které se vztahuje pouze na nejbližší příbuzné – otce/matky v případě dětí, ev. manžel / manželka. Mezinárodní právo stanoví, že uprchlík má právo na stejné postavení, jako jeho nejbližší příbuzní, a žít s nimi v míru a bezpečí v nové zemi.
- Lokální integrace - většina uprchlíků zůstává v zemích hraničících s oblastí konfliktu. Cílem je co nejvíce zapojit je do života na venkově, aby se stali plnohodnotnou součástí společnosti, naučili se jazyk, našli práci nebo začali chodit do školy,
- Dobrovolný návrat – pokud to umožňují podmínky v zemi, ze které uprchlíci utekli, uprchlíci se vrátí domů, do svých zemí. Často jim s tím pomáhají různé organizace, které jim zajišťují pomoc a podporu v těžkých počátcích. Přesídlení - je proces pomoci uprchlíkům prostřednictvím jejich bezprostředního přesídlení z první země azylu do země, která jim zajistí nový domov.

Čas 10 minut

1. Rozdělte žáky do skupin.

Pokyn pro žáky 1. skupiny: napište na list papíru sociální potřeby (životní) a seřadte je podle svého uvážení od nejdůležitějších po nejméně důležité.

Sociální práva ukládají státu povinnost uspokojovat určité potřeby obyvatele.

Patří mezi ně:

- pracovní právo.
- sociální pojištění.
- pomoc (sociální péče)
- zaměstnání.
- zdravotnická péče.
- ochrana práva na bydlení.

Pokyn pro žáky 2. skupiny: napište na list papíru sociální potřeby (kulturní) a seřadte je podle svého uvážení od nejdůležitějších po nejméně důležité.

Sociální potřeby – všeobecné potřeby, jejichž uspokojení je možné výhradně díky existenci sociálních institucí. Rozlišujeme tři základní druhy potřeb:

- přírodní, k jejichž uspokojování jsme nuceni, čili fyziologické potřeby, např. jídlo
- kulturní, spojené s principy společenského soužití,
- organizační, které jsou důsledkem usilování o realizaci cílů společnosti.

Okomentujte se žáky napsané odpovědi. Napište na tabuli/flipchart nejdůležitější životní a kulturní potřeby.

Čas 15 min.

3. Zeptejte se, s jakou pomocí kromě pomoci státu mohou uprchlíci počítat. Návrhy napište na tabuli.

Čas 5 min.

Pomoc uprchlíkům poskytují vlády a instituce států, do nichž tito lidé přicházejí, a specializované organizace a mezinárodní instituce, z nichž nejdůležitějšími jsou: UNHCR, IOM, WFP a ECHO. Další skupinou jsou nevládní organizace, jejichž mise zahrnuje pomoc uprchlíkům, humanitární pomoc nebo ochranu lidských práv. Patří mezi ně mj.: Lékaři bez hranic, Oxfam, Save the Children a Polska Akcja Humanitarna.

Pomoc v Polsku

Polský stát má povinnost postarat se o uprchlíky - vyplývá to z legislativy EU a mezinárodních smluv podepsaných naší zemí. Praxe však ukazuje, že tato péče není dostatečná. Prostředky, které polský stát vyčleňuje na pomoc uprchlíkům, postačují pouze na uspokojení základních životních potřeb a na velmi skromnou integrační pomoc, zatímco potřeby jsou mnohem větší. A zde se objevuje pole pro působnost nevládních organizací pomáhajících uprchlíkům a migrantům.

V pomoci pro uprchlíky velmi důležitou roli sehrávají nevládní organizace a neformální skupiny. Jedním z hlavních úkolů nevládních organizací jsou aktivity zaměřené na odstraňování bariér, se kterými potýkají uprchlíci.

Pomoc na Slovensku

Nevládní organizace pracují na programech v rozsahu sociálně-právního poradenství, právního zastoupení osob žádajících o postavení uprchlíka, a také se zabývají aktivitami zaměřenými na integraci cizinců, kterým byl udělen azyl nebo doplňková ochrana.

Pomoc v České republice

Organizace poskytují bezplatnou právní a sociální pomoc uprchlíkům a cizincům v nouzi, zajišťují péči o nezletilé cizince bez péče, pomáhají integrovat se v České republice nebo úspěšně vrátit se domů. Organizace pro pomoc uprchlíkům poskytuje sociální a právní poradenství osobám žádajícím o azyl, osobám, kterým byla poskytnuta doplňková ochrana, a cizincům pobývajícím na území České republiky legálně. Poradenství zahrnuje otázky spojené s pobytem v České republice, bydlením, vzděláváním, možnostmi zaměstnání, pojištěním, právem na státní sociální podporu apod.

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

4. Zobrazte archy s druhy sociální pomoci, kterou mohou uprchlíci obdržet – příloha 1.

<https://udsc.gov.pl/uchodzczy-2/pomoc-socjalna/system-pomocy-socjalnej/rodzaje-pryznawanej-pomocy/>

5. Přehrajte video: PAH_org: Irak – pomagamy ludziom, którzy nie mogą wrócić do swoich domów

<https://www.youtube.com/watch?v=nG2qpq9Heps>

7. Přehrajte video [Who We Are: 70 Years of the UN Refugee Agency - YouTube \(v anglickém jazyce\)](#)

<https://www.hrl.sk/sk/co-robime/temy/utecenci-a-azyl>

<https://www.kapacity.sk/informacia/vyzvy-utecencov-na-slovensku/>

Máme vlastné problémy, tak prečo pomáhať utečencom? -

<https://www.youtube.com/watch?v=Boi9w2L7060>

Zdroje:

Zdroje:

PL

1. Centrum Wielokulturowe

[KIM SA UCHODŹCY? – Centrum Wielokulturowe](#)

2. Uchodźcy info

<http://uchodzczy.info/?s=wspieraj>

3. Urząd do Spraw Cudzoziemców

<https://udsc.gov.pl/uchodzczy-2/pomoc-socjalna/system-pomocy-socjalnej/rodzaje-pryznawanej-pomocy/>

SK

4. Ministerstvo vnútra SR

[Prierez aktivít, Ministerstvo vnútra SR - Azyl a migrácia \(minv.sk\)](#)

5. The UN Refugee Agency Slovensko

[Utečenci/Azylanti | Útek z nebezpečenstva – UNHCR Slovakia](#)

Mění život. Otevírá myšli.

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

6. The UN Refugee Agency Slovensko

[UNHCR Slovensko](#)

CZK

7. The UN Refugee Agency Česká Republika

[UNHCR Česká republika](#)

8. Ministerstvo Práce a Sociálních Věcí

[Sociální práce s uprchlíky a cizinci pohledu pracovníků nevládních organizací v ČR \(mpsv.cz\)](#)

9. Charita Praha

[Pomoc cizincům žijícím v České republice | Arcidiecézní charita Praha](#)

10. Ministerstvo vnitra ČR

[Migrační a azylová politika ČR - Aktuální informace o migraci \(mvcr.cz\)](#)

SK

11. Tyzden.sk

Liga ľudských práv, občianske združenie podporujúce utečencov žijúcich na Slovensku.

[migračný kompas: Utečencov je už viac ako 70 miliónov. Vyháňajú ich vojny aj klimatická zmena | Spoločnosť | .týždeň - iný pohľad na spoločnosť \(tyzden.sk\)](#)

Přílohy:

PL

12. Fundacja Dobrego Odbioru

[UCHODŹCY MILE WIDZIANI – YouTube](#)

13. [FAKT24.PL](#)

[\(2\) Uchodźcy w Polsce - "Musieliśmy uciekać. Inaczej zabiliby mi męża" – YouTube](#)

CZ

14. The UN Refugee Agency Česká Republika

[UNHCR v České republice. Sami jsme byli uprchlíci. - YouTube](#)

SK/CZ/PL

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

15. Migration matters **#rethinkmigration**

[Kdo jsou uprchlíci, migranti, žadatelé o azyl? - YouTube](#)

16. PŘEHLEDNĚ: Kolik berou žadatelé o azyl v zemích Evropské unie

https://www.idnes.cz/zpravy/zahranicni/azyl-eu-kolik-berou-zadatele-migrant-prispevek.A180621_110923_zahranicni_mko

Přílohy:

1. **PL:** <https://udsc.gov.pl/uchodzczy-2/pomoc-socialna/system-pomocy-socialnej/rodzaje-przyznawanej-pomocy/>
2. **PL:** Fundacja Dobrego Odbioru: [UCHODŹCY MILE WIDZIANI - YouTube](#)
3. **PL:** FAKT24PL: [\(2\) Uchodźcy w Polsce - "Musieliśmy uciekać. Inaczej zabiliby mi męża" - YouTube](#)
4. **PL:** [Who We Are: 70 Years of the UN Refugee Agency - YouTube](#)
5. **SK:** [Who We Are: 70 Years of the UN Refugee Agency - YouTube](#)
6. **CZ:** [Who We Are: 70 Years of the UN Refugee Agency - YouTube](#)
7. **CZ:** [UNHCR v České republice. Sami jsme byli uprchlíci. - YouTube](#)
8. **CZ:** [Kdo jsou uprchlíci, migranti, žadatelé o azyl? - YouTube](#)
9. **PL/SK/CZ** Słownik pojęć
M. Lipińska (red.), K. Białek, A. Kowalska, E. Kownacka, M. Piegat-Kaczmarczyk, Warsztaty kompetencji międzykulturowych – podręcznik dla trenerów , Warszawa 2008